

الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي هدانا لهذا
الَّذي كنا لنكون لهُ
عابدين
وَمَا كُنَّا لَنُحْسِنَ
الْحَمْدَ لَهُ لَوْلَا
مَدَدُ رَبِّنَا
فَلْيُحْمَدْ لَهُ
مِنْ رَبِّهِ
وَمِنْ رَحْمَتِهِ
وَمِنْ جَدَدِهِ
وَمِنْ كَرَمِهِ
وَمِنْ عِزِّهِ
وَمِنْ قُدْرَتِهِ
وَمِنْ جَبَرَتِهِ
وَمِنْ كِبَرَتِهِ
وَمِنْ عِلْمِهِ
وَمِنْ قُدْرَتِهِ
وَمِنْ جَبَرَتِهِ
وَمِنْ كِبَرَتِهِ
وَمِنْ عِلْمِهِ

دانشکده فنی و مهندسی

گروه مکانیک - تبدیل انرژی

تحلیل ترمودینامیکی یک سیستم ترکیبی میکروتوربین و گازساز

استاد راهنما:

دکتر مرتضی یاری

استاد مشاور:

دکتر بهروز میرزایی ضیاپور

توسط:

قاسم جعفری قنبرلو

زمستان-۱۳۹۱

تحلیل ترمودینامیکی یک سیستم ترکیبی میکروتوربین و گازیساز

توسط:

قاسم جعفری قنبرلو

پایان نامه برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته مهندسی مکانیک - گرایش تبدیل انرژی

از

دانشگاه محقق اردبیلی

اردبیل - ایران

ارزیابی و تصویب شده توسط کمیته پایان نامه با درجه: .....

دکتر مرتضی یاری (استاد راهنمای اول و رئیس کمیته داوران).....دانشیار

دکتر بهروز میرزایی ضیاپور (استاد مشاور).....دانشیار

دکتر مصطفی رحیمی (داور داخلی).....دانشیار

دی ۱۳۹۱

تقدیم به:

پدر عزیزم

مادر فداکارم

و

برادر مهربانم

سپاسگزاری:

به مصداق " من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق " بسی شایسته است از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر مرتضی یاری که با کرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنماییهای کارساز و سازنده بارور ساختند؛ تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین از پدر و مادر عزیز و برادر گرانقدرم که آرامش روحی و آسایش فکری فراهم نمودند تا با حمایت های همه جانبه در محیطی مطلوب، مراتب تحصیلی و نیز پایاننامه درسی را به نحو احسن به اتمام برسانم؛ سپاسگزاری نمایم.

بر منتهای همت خود کامران شدم

شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا

نام خانوادگی : جعفری قنبرلو	نام : قاسم
عنوان پایاننامه : تحلیل ترمودینامیکی یک سیستم ترکیبی میکروتوربین و گازیساز	
استاد راهنما : دکتر مرتضی یاری استاد مشاور : دکتر بهروز میرزایی ضیاپور	
مقطع تحصیلی : کارشناسی ارشد رشته تحصیلی : مکانیک گرایش : تبدیل انرژی دانشگاه : محقق اردبیلی	
دانشکده : فنی و مهندسی	تاریخ فارغالتحصیلی : ۹۱/۱۰/۲۶
تعداد صفحه : ۱۲۰	
کلید واژهها: میکروتوربین، گازیساز، زیستتوده، مدل تعادلی، تحلیل انرژی و انرژی، بازده گازیسازی	
چکیده:	
<p>تولید توان به صورت پراکنده با استفاده از سیکل ترکیبی گازیساز زیستتوده و توربین گازی اشتعال داخلی یا خارجی میتواند یک راهکار مناسب و مطابق با اصول فنی باشد. این تحقیق بیشتر بر روی تحلیل عملکرد گازیسازی زیستتوده با استفاده از هوا، دیاکسیدکربن و مخلوط دیاکسیدکربن و اکسیژن یا بخار آب و همچنین تحلیل ترمودینامیکی سیکلهای توربین گازی متصل به گازیسازها میپردازد. گازیساز با استفاده از محاسبات تعادل ترمودینامیکی مدلسازی میشود و آنالیزها بر روی آن در محدوده دما، فشار و میزان رطوبتهای مختلف انجام می - گیرد. در گازیسازی با استفاده از هوا، در محدوده دمایی $۱۳۷۳ K - ۹۰۰$ افزایش رطوبت سبب کاهش بازدهها میشود همچنین در یک میزان رطوبت مشخص ماکزیمم بازدهها در CBP اتفاق میافتد. در گازیسازی با استفاده از دیاکسیدکربن خالص، با افزایش دما یا افزایش نرخ جریان دیاکسیدکربن میتوان به تبدیل کامل کربن دست یافت. ماکزیمم تبدیل دیاکسیدکربن در CBP اتفاق میافتد. زمانی که از مخلوط دیاکسیدکربن و اکسیژن یا بخار آب به عنوان عامل گازیساز استفاده میشود میزان دیاکسیدکربن و گرمای ورودی به داخل گازیساز کاهش مییابد اما تبدیل دیاکسیدکربن کمتری اتفاق میافتد.</p> <p>به منظور تحلیل سیکلهای توربین گازی، نسبت فشار کمپرسور در محدوده $۸-۲$ تغییر میکند همچنین TIT و $CETD$ در توربین گازی اشتعال خارجی به ترتیب در محدوده $۱۳۵۰ K - ۱۰۵۰$ و $۳۰۰ K - ۲۰۰$ و برای توربین گازی اشتعال داخلی دمای ورودی توربین در محدوده $۱۱۰۳ K - ۱۰۶۳$ متغیر میباشد. معلوم شد که در یک TIT و $CETD$ مشخص بازده سیکلها در یک نسبت فشار بهینه به مقدار ماکزیمم خود میرسد که این نسبت فشار بهینه در محدوده $۴-۳$ میباشد همچنین بازده سیکل با افزایش دمای ورودی توربین نیز افزایش مییابد.</p>	

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول - مقدمه و مروری بر تحقیقات گذشته

۱-۱- مقدمه.....	۲
۲-۱- زیستتوده.....	۳
۱-۲-۱- بررسی انواع اصلی منابع زیستتوده.....	۵
۱-۱-۲-۱- زائادات کشاورزی.....	۶
۲-۱-۲-۱- فضولات دامی.....	۷
۳-۱-۲-۱- پسماندهای تجزیهپذیر شهری.....	۸
۴-۱-۲-۱- فاضلابهای شهری.....	۸
۳-۱- اهمیت زیستتوده در کشور.....	۹
۴-۱- مفهوم گازسازی.....	۱۰
۵-۱- روشهای تبدیل شیمیایی زیستتوده به گاز مصنوعی.....	۱۱
۶-۱- مقایسه فرآیند گازسازی و احتراق.....	۱۳
۷-۱- میکروتوربینهای گازی.....	۱۴
۱-۷-۱- کاربرد میکروتوربینها.....	۱۵
۲-۷-۱- میکروتوربینها در سیستمهای <i>CHP</i>	۱۶
۳-۷-۱- میکروتوربینهای ساده.....	۱۸
۸-۱- مروری بر پیشینه تحقیق.....	۱۸

- ۱-۹-۱- انرژی و انرژی‌گرزی..... ۱۹
- ۱-۹-۱- مفهوم انرژی و قانون اول ترمودینامیک..... ۱۹
- ۲-۹-۱- مفهوم انرژی‌گرزی و قانون دوم ترمودینامیک..... ۲۰
- ۱-۲-۹-۱- قابلیت کاردهی- ماکزیمم پتانسیل کاری..... ۲۰
- ۲-۲-۹-۱- کار برگشتپذیر و برگشتناپذیری..... ۲۲
- ۳-۲-۹-۱- انتقال قابلیت کاردهی با تقابل کار و گرما..... ۲۵
- ۴-۲-۹-۱- کارایی قانون دوم..... ۲۹
- ۵-۲-۹-۱- مکانیزمهای اصلی تولید آنتروپی و نابودی انرژی..... ۳۱

فصل دوم - مواد و روشها

- ۱-۲- قوانین اول و دوم ترمودینامیک..... ۳۴
- ۱-۱-۲- قانون اول ترمودینامیک..... ۳۴
- ۲-۱-۲- قانون دوم ترمودینامیک..... ۳۵
- ۱-۲-۱-۲- توانمندی و بازده قانون دوم ترمودینامیک..... ۳۵
- ۲-۲- دسترسپذیری شیمیایی..... ۳۸
- ۱-۲-۲- ارزیابی دسترسپذیری شیمیایی..... ۳۸
- ۳-۲- تعادل..... ۴۳
- ۱-۱-۳-۲- شرایط لازم برای تعادل..... ۴۳
- ۲-۱-۳-۲- تابع گیبس و پتانسیل شیمیایی..... ۴۵
- ۳-۱-۳-۲- ارزیابی پتانسیل شیمیایی..... ۴۷
- ۲-۳-۲- تعادل شیمیایی..... ۴۹

۴۹	.....۱-۲-۳-۲ معادله تعادل واکنش
۵۱	.....۳-۳-۲ محاسبه ترکیب تعادلی
۵۱	.....۱-۳-۳-۲ ثابت تعادل برای مخلوط گازهای ایده‌آل
۵۳	.....۲-۳-۳-۲ محاسبه ترکیبات تعادلی برای مخلوط گازهای ایده‌آل واکنشی
۵۴	.....۳-۳-۳-۲ واکنشهای همزمان
۵۸	.....۴-۲ مدل‌سازی و تحلیل ترمودینامیکی سیکل ترکیبی
۵۸	.....۱-۴-۲ مدل‌سازی و تحلیل ترمودینامیکی سیکل ترکیبی میکروتوربین و گازساز
۶۵	.....۲-۴-۲ بازده انرژی و انرژی گازساز
۶۶	.....۳-۴-۲ محاسبه توان خالص و راندمان سیکل ترکیبی
۶۶	.....۵-۲ مدل‌سازی کامپیوتری

فصل سوم - بحث و بررسی نتایج

۶۸	.....۱-۳ ارزیابی کامپیوتری
۷۰	.....۲-۳ گازسازی با استفاده از هوا به عنوان یک عامل گازسازی
۷۰	.....۱-۲-۳ گازسازی در CBP
۷۳	.....۲-۲-۳ گازسازی در دماهای بالای CBP
۷۵	.....۳-۲-۳ بازدههای گازساز
۷۷	.....۳-۳ گازسازی با استفاده از دیاکسیدکربن و مخلوطی از دیاکسیدکربن و بخار آب یا اکسیژن
۷۷	.....۱-۳-۳ گازسازی با استفاده از CO_2 تحت شرایط همدمايي
۷۷	.....۱-۱-۳-۳ اثر دما
۷۹	.....۲-۱-۳-۳ اثر نرخ جریان CO_2

- ۳-۳-۱-۳-۳ اثر دما در CBP ۸۰
- ۳-۳-۲- گاز‌سازی با استفاده از مخلوط CO_2 و بخار آب ۸۳
- ۳-۳-۱-۲-۳-۳ اثر نرخ جریان عامل گاز‌سازی ۸۳
- ۳-۳-۲-۲-۳-۳ اثر دما در CBP ۸۶
- ۳-۳-۳- گاز‌سازی با استفاده از مخلوط CO_2 و اکسیژن ۹۰
- ۳-۳-۱-۳-۳-۳ اثر نرخ جریان عامل گاز‌سازی ۹۰
- ۳-۳-۲-۳-۳-۳ اثر دما در CBP ۹۳
- ۳-۴-۴- تاثیر پارامترهای کلیدی بر روی عملکرد سیکل ترکیبی اشتعال خارجی متصل به گاز‌ساز هوا و گاز‌ساز مخلوط دیاکسیدکربن و اکسیژن ۹۸
- ۳-۴-۱-۱-۴-۳ اثر نسبت فشار کمپرسور بر بازده سیکل در دماهای ورودی مختلف توربین برای میکروتوربین متصل به گاز‌ساز A ۹۹
- ۳-۴-۲-۲-۴-۳ اثر نسبت فشار کمپرسور بر بازده سیکل در دماهای ورودی مختلف توربین برای میکروتوربین متصل به گاز‌ساز B ۱۰۱
- ۳-۴-۳-۳- تحلیل انرژی و انرژی یک سیکل اشتعال خارجی متصل به گاز‌سازهای A و B $104 kW$ ۱۰۲
- ۳-۵-۵-۳- تحلیل سیکل میکروتوربین اشتعال داخلی متصل به گاز‌ساز هوا ۱۰۶
- ۳-۵-۱-۵-۳- تحلیل گاز‌ساز ۱۰۶
- ۳-۵-۲-۲-۵-۳- اثر نسبت فشار کمپرسور بر روی بازده سیکل میکروتوربین اشتعال داخلی ۱۰۸
- ۳-۵-۳-۳-۵-۳- تحلیل انرژی و انرژی یک سیکل میکروتوربین اشتعال داخلی، متصل به گاز‌ساز، $30 kW$ ۱۰۹

فصل چهارم - نتیجه‌گیری و پیشنهادات

- ۴-۱-۱- نتیجه‌گیری ۱۱۲
- ۴-۲-۲- پیشنهادات ۱۱۵

فصل اول

- شکل (۱-۱): خوراکیها و محصولات مختلف در فرآیند *Gasification* ۱۰
- شکل (۲-۱): ساختار انواع گازیسازهای بستر ثابت..... ۱۲
- شکل (۳-۱): ساختار رآکتور گازیساز بستر سیال و تصویر یک نمونه واحد گازیساز از این نوع..... ۱۳
- شکل (۴-۱): حمل و نقل بی سیستم میکروتوربین گازی کوچک با جرثقیل معمولی..... ۱۵
- شکل (۵-۱): سادگی ساختار میکروتوربین گازی..... ۱۵
- شکل (۶-۱): استفاده در هتل..... ۱۶
- شکل (۷-۱): استفاده در مدارس..... ۱۶
- شکل (۸-۱): استفاده در آپارتمان..... ۱۶
- شکل (۹-۱): استفاده در ادارم..... ۱۶
- شکل (۱۰-۱): دیگرام یک میکروتوربین رکوپراتوردار..... ۱۷
- شکل (۱۱-۱): برای سیستمهای حجم ثابت، کارهای مفید کلی و واقعی برابرند..... ۲۳
- شکل (۱۲-۱): کار برگشتپذیر و قابلیت کاردهی در صورتی که حالت نهایی سیستم مرده باشند با هم برابرند..... ۲۴
- شکل (۱۳-۱): اختلاف بین کار برگشتپذیر و کار مفید واقعی معادل برگشتناپذیری میباشد..... ۲۴
- شکل (۱۴-۱): کارایی کارنو $\eta_c = \left(1 - \frac{T_0}{T}\right)$ بیانگر کسری از انرژی یک منبع گرمایی در دمای T میباشد که در یک محیط با دمای T_0 میتواند به کار تبدیل گردد..... ۲۶
- شکل (۱۵-۱): انتقال و از بین رفتن قابلیت کاردهی در یک فرآیند انتقال گرما در اثر وجود اختلاف دمای معین..... ۲۸
- شکل (۱۶-۱): وقتی که فشار سیستم در حد فشار اتمسفر ثابت نگه داشته شود هیچ انتقال کار مفیدی مربوط به کار جداره وجود ندارد..... ۲۸

شکل (۱-۱۷): دو موتور گرمایی دارای راندمان گرمایی یکسان بوده اما راندمان گرمایی ماکزیمم آنها متفاوت است..... ۲۹

فصل دوم

شکل (۱-۲): پیل سوختی در نظر گرفته شده به منظور بررسی مفهوم دسترسپذیری شیمیایی سوخت..... ۳۹

شکل (۲-۲): دو زیر سیستم که به وسیله یک موتور گرمایی در ارتباط هستند..... ۴۳

شکل (۳-۲): طرحواره برای سیکل میکروتوربین اشتعال خارجی متصل به گازیسازها..... ۶۰

شکل (۴-۲): طرحواره برای سیکل میکروتوربین اشتعال داخلی متصل به گازیساز..... ۶۰

فصل سوم

شکل (۱-۳): وابستگی دما در CBP به میزان رطوبت برای گازیسازی تحت شرایط آدیباتیک و افزودن گرما در فشارهای 1 و $8bar$ ۷۱

شکل (۲-۳): تغییرات نسبت اکیوالانس در مقابل میزان رطوبت زیستتوده برای فرآیندهای گازیسازی آدیباتیک و گرماگیر در CBP در فشار $1bar$ ۷۱

شکل (۳-۳): تغییرات ترکیبات گازهای خروجی در مقابل میزان رطوبت برای فرآیندهای گازیسازی آدیباتیک و گرماگیر در فشارهای 1 و $8bar$ ۷۲

شکل (۴-۳): تغییرات انرژی شیمیایی و LHV زیستتوده، انرژی و انرژی شیمیایی گازهای خروجی در CBP در مقابل میزان رطوبت برای فرآیندهای گازیسازی آدیباتیک و گرماگیر در فشارهای 1 و $8bar$ ۷۲

شکل (۵-۳): تغییرات نسبت اکیوالانس در مقابل میزان رطوبت زیستتوده برای فرآیندهای گازیسازی آدیباتیک و گرماگیر در فشارهای 1 و $8bar$ ۷۳

شکل (۶-۳): تغییرات ترکیبات گازهای خروجی در مقابل دما، بالای دما در CBP ، برای فرآیندهای گازی - سازی آدیباتیک در میزان رطوبت 0 و 30% در فشار $1bar$ ۷۴

شکل (۷-۳): تغییرات انرژی و انرژی شیمیایی و فیزیکی گازهای خروجی در مقابل دما، بالای دما در CBP برای فرآیندهای گازیسازی آدیباتیک در میزان رطوبت 0 و 30% در فشارهای 1 و $8bar$ ۷۴

شکل (۸-۳): تغییرات بازدههای انرژی و انرژی شیمیایی گازهای خروجی در مقابل میزان رطوبت برای فرآیندهای گازیسازی آدیباتیک در فشار $1bar$ ۷۵

- شکل (۳-۹): تغییرات بازدهی انرژی و انرژی شیمیایی گازهای خروجی در مقابل میزان رطوبت برای فرآیندهای گازسازی آدیباتیک در فشار $8bar$ ۷۵
- شکل (۳-۱۰): تغییرات بازده انرژی کل گازهای خروجی در مقابل میزان رطوبت برای فرآیندهای گازی - سازی آدیباتیک در فشار $1bar$ ۷۶
- شکل (۳-۱۱): تغییرات بازده انرژی کل گازهای خروجی در مقابل میزان رطوبت برای فرآیندهای گازی - سازی آدیباتیک در فشار $8bar$ ۷۶
- شکل (۳-۱۲): اثر دما بر روی عملکرد گازساز ۷۸
- شکل (۳-۱۳): اثر دما بر روی بازده انرژی کل گازساز ۷۸
- شکل (۳-۱۴): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی عملکرد گازساز ۷۹
- شکل (۳-۱۵): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی بازده انرژی کل گازساز ۸۰
- شکل (۳-۱۶): اثر دما بر روی عملکرد گازساز در CBP ۸۱
- شکل (۳-۱۷): اثر دما بر روی عملکرد گازساز در CBP ۸۱
- شکل (۳-۱۸): اثر دما بر روی بازده انرژی کل گازساز در CBP ۸۲
- شکل (۳-۱۹): اثر دما بر روی ترکیبات گازهای خروجی از گازساز در CBP ۸۳
- شکل (۳-۲۰): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی عملکرد گازساز در درصد های مختلف بخار آب در عامل گازسازی ۸۴
- شکل (۳-۲۱): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی بازده انرژی کل گازساز در درصد های مختلف بخار آب در عامل گازسازی ۸۴
- شکل (۳-۲۲): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی ترکیبات گازهای خروجی از گازساز در درصد های مختلف بخار آب در عامل گازسازی ۸۵
- شکل (۳-۲۳): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی نسبت $\frac{H_2}{CO}$ در درصد های مختلف بخار آب در عامل گازسازی ۸۶
- شکل (۳-۲۴): اثر دما بر روی $\frac{mol CO_2}{mol C}$ در درصد های مختلف بخار آب در عامل گازی - سازی ۸۷
- شکل (۳-۲۵): اثر دما بر روی گرمای ویژه ورودی در درصد های مختلف بخار آب در عامل گازسازی ۸۷

- شکل (۳-۲۶): اثر دما بر روی CO ، CO_2 و CH_4 در درصد‌های مختلف بخار آب در عامل گازسازی..... ۸۸
- شکل (۳-۲۷): اثر دما بر روی H_2 در درصد‌های مختلف بخار آب در عامل گازسازی..... ۸۸
- شکل (۳-۲۸): اثر دما بر روی $\frac{H_2}{CO}$ در درصد‌های مختلف بخار آب در عامل گازسازی..... ۸۹
- شکل (۳-۲۹): اثر دما بر روی CGE و کسر تبدیل CO_2 در درصد‌های مختلف بخار آب در عامل گازی - سازی..... ۸۹
- شکل (۳-۳۰): اثر دما بر روی بازده اگزرژی کل گازساز در درصد‌های مختلف بخار آب در عامل گازی - سازی..... ۹۰
- شکل (۳-۳۱): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی عملکرد گازساز در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازسازی..... ۹۱
- شکل (۳-۳۲): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی بازده اگزرژی گازساز در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازسازی..... ۹۱
- شکل (۳-۳۳): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی ترکیبات گازهای خروجی از گازساز در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازسازی..... ۹۲
- شکل (۳-۳۴): اثر نرخ جریان دیاکسیدکربن بر روی ترکیبات گازهای خروجی از گازساز در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازسازی..... ۹۳
- شکل (۳-۳۵): اثر دما بر روی $\frac{mol CO_2}{mol C}$ در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازسازی در CBP ۹۴
- شکل (۳-۳۶): اثر نرخ دما بر روی گرمای ویژه ورودی به گازساز در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازسازی..... ۹۵
- شکل (۳-۳۷): اثر نرخ دما بر روی کسر مولی CO و CO_2 در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازی - سازی..... ۹۵
- شکل (۳-۳۸): اثر نرخ دما بر روی کسر مولی CH_4 در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازی - سازی..... ۹۶
- شکل (۳-۳۹): اثر نرخ دما بر روی کسر مولی H_2 در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازی - سازی..... ۹۶

- شکل (۳-۴۰): اثر نرخ دما بر روی $\frac{H_2}{CO}$ در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازی
- ۹۷.....ساز
- شکل (۳-۴۱): اثر نرخ دما بر روی کسر مولی CGE و کسر تبدیل CO_2 در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازیسازی.....
- ۹۷ .....
- شکل (۳-۴۲): اثر نرخ دما بر روی بازده اگزرژی در درصد‌های مختلف اکسیژن در عامل گازی
- ۹۸.....ساز
- شکل (۳-۴۳): تغییرات بازده سیکل اشتعال خارجی در مقابل نسبت فشار برای دماهای ورودی مختلف توربین.....
- ۱۰۰.....
- شکل (۳-۴۴): تغییرات بازده سیکل اشتعال خارجی در مقابل نسبت فشار برای اختلاف دماهای مختلف انتهای سرد مبدل حرارتی ورودی مختلف توربین.....
- ۱۰۰.....
- شکل (۳-۴۵): تغییرات بازده سیکل اشتعال خارجی در مقابل نسبت فشار برای دماهای ورودی مختلف توربین.....
- ۱۰۱.....
- شکل (۳-۴۶): تغییرات بازده سیکل اشتعال خارجی در مقابل نسبت فشار برای اختلاف دماهای مختلف انتهای سرد مبدل حرارتی ورودی مختلف توربین.....
- ۱۰۱.....
- شکل (۳-۴۷): بازده اگزرژی مولفه‌های گوناگون سیکل اشتعال خارجی متصل به گازیساز A .....
- ۱۰۴.....
- شکل (۳-۴۸): بازده اگزرژی مولفه‌های گوناگون سیکل اشتعال خارجی متصل به گازیساز B .....
- ۱۰۴.....
- شکل (۳-۴۹): ترکیبات گازهای خروجی از گازیساز (درصد مولی).....
- ۱۰۶.....
- شکل (۳-۵۰): اثر پیشگرم کردن هوای ورودی گازیساز بر روی بازده گرمایی گازی
- ساز.....
- ۱۰۷.....
- شکل (۳-۵۱): اثر پیشگرم کردن هوای ورودی گازیساز بر نسبت هوا به سوخت.....
- ۱۰۷ .....
- شکل (۳-۵۲): اثر نسبت هوا به سوخت بر دمای گازیساز.....
- ۱۰۸ .....
- شکل (۳-۵۳): اثر نسبت هوا به سوخت بر روی ارزش حرارتی گازهای خروجی از گازیساز.....
- ۱۰۸ .....
- شکل (۳-۵۴): اثر نسبت فشار کمپرسور بر بازده سیکل.....
- ۱۰۹.....
- شکل (۳-۵۵): بازده اگزرژی مولفه‌های گوناگون سیکل میکروتوربین اشتعال داخلی متصل به گازیساز..
- ۱۱۰.....

فصل اول

جدول (۱-۱): انواع بقایای گیاهی مورد استفاده در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه و کاربرد آنها.....۷

جدول (۱-۲): رطوبت و عناصر شیمیایی اجزا موجود در زباله.....۸

فصل سوم

جدول (۱-۳): مقایسه نتایج حاصل از کار حاضر با نتایج پتاسینسکی و همکاران [۵۵] برای گازیسازی

زیستتوده‌های مختلف در *CBP* ۶۸

جدول (۲-۳): ترکیبات گازهای حاصل از گازیسازی زیستتوده (داده‌های گرفته شده از [۵۶] با استفاده از

مدل حاضر و کارهای انجام شده توسط سایر مقاله‌ها..... ۶۹

جدول (۳-۳): ترکیبات گازهای حاصل از گازیسازی خاک اره با استفاده از مدل حاضر و کارهای انجام شده

توسط سایر مقاله‌ها..... ۶۹

جدول (۴-۳): پارامترهای عملکرد یک سیکل میکروتوربین اشتعال خارجی $104 kW$ متصل به گازیساز *A*

..... ۱۰۲

جدول (۵-۳): پارامترهای عملکرد یک سیکل میکروتوربین اشتعال خارجی $104 kW$ متصل به گازیساز *B*

..... ۱۰۳

جدول (۶-۳): پارامترهای عملکرد یک سیکل اشتعال خارجی $100 kW$ متصل به گازیساز هوا..... ۱۰۳

جدول (۷-۳): پارامترهای عملکرد یک سیکل میکروتوربین اشتعال داخلی $30 kW$ متصل به گازی -

ساز..... ۱۰۹

فهرست علائم

CBP	نقطه تبدیل تمام کربن به گاز
LHV	ارزش حرارتی پایین سوخت
MC	میزان رطوبت
X_c	کسر کربن تبدیل نشده
X_{CO_2}	کسر دیاکسید کربن تبدیل شده
CGE	بازده گاز سرد
Ψ	بازده انگرژی
η_{th}	بازده گرمایی
r_p	نسبت فشار
$CETD$	اختلاف دمای انتهای سرد مبدل حرارتی
TIT	دمای ورودی توربین
X_{OF}	نسبت هوا به سوخت
P	فشار
T	دما
h	آنتالپی
y	کسر مولی
S	انتروپی
$\bar{R}$	ثابت جهانی گازها

فصل اول

مقدمه و مروری بر تحقیقات گذشته

فرآیند گازی کردن تبدیل حرارتی مواد کربنی جامد به گازهای قابل احتراق است. گازی کردن زغال، بعنوان فرآیندی نسبتاً قدیمی، در مهار انرژی ذغال کاربرد گسترده‌ای داشته است. در زمانهای بسیار دور از فرآیند گازی کردن سوخت برای تولید گاز از ذغال و زیست توده استفاده میشد ولی اکنون فرآیند تبدیل ضایعات به گاز از موارد مورد علاقه محققین و خیلی از سازمانهاست. همچنین به دلیل بحران جهانی انرژی، یافتن منبع انرژی جدید بسیار مهم است. زیست توده در واقع چیزی جز ذغال جوان نیست که میتوان از آن به‌عنوان جایگزین مناسب منبع انرژی استفاده کرد. دو دلیل عمده افزایش کاربرد زیست‌توده به عنوان منبع انرژی عبارت است از: ۱. منابع انرژی تجدیدپذیر نشر گازهای گلخانه‌یی را تقلیل میدهند، چرا که CO_2 ناشی از تبدیل حرارتی به‌طور طبیعی توسط عمل فتوسنتز جدا میشود. ۲. استفاده از زیست‌توده به‌عنوان منبع انرژی مشکل مدیریت ضایعات کشاورزی و شهری را آسانتر میکند (در مقایسه با دفن ضایعات با حجم زیاد).

بنابراین کاملاً مشهود است که تبدیل ضایعات به گاز راه حلی مناسب برای سازمانهای مدیریت ضایعات شهری و نیز یافتن جایگزینهای جدید منابع انرژی است. یکی از روشهای مورد استفاده برای تبدیل ضایعات زیست‌توده‌یی به گاز استفاده از گازساز است که ثابت شده نسبت به دیگر گزینهها سازگارتر با محیط است [۶]. گاز تمیز بدست آمده از گازساز میتواند سیستم چرخه ترکیبی را برای تولید الکتریسیته تغذیه کند، سیستمی که در آن سوخت حاصل از فرآیند گازیکردن ابتدا در واحد توربین احتراقی میسوزد و سپس گاز داغ خروجی از توربین گازی آن برای فراهم کردن بخار به منظور تولید قدرت بیشتر در واحد توربین بخاری استفاده میشود. ترکیب گازساز و یک چرخه ترکیبی را چرخه ترکیبی یکپارچه‌ی گازی - *IGCC* مینامند. چنین سیستمی به کاهش قابل ملاحظه‌ی انتشار گازهای مضر خروجی از سیستم های انرژی میانجامد. رساندن برق شبکه‌های به نواحی دوردست هزینه‌های زیادی را در پی دارد [۷]. در مقابل نصب نیروگاههای با ظرفیت کم و استفاده از منابع محلی میتواند به‌عنوان راه حلی برای تامین انرژی الکتریسیته‌ی نواحی دوردست باشد. زیست توده میتواند به‌عنوان منبع محلی در نظر گرفته شود که به فراوانی در بعضی روستاها و مناطق دوردست وجود دارد.